

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 312/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., t. č. vo väzbe, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 28 T 63/2010 a jeho uznesením z 20. mája 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a z dôvodu nedostatku právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2010 doručená sťažnosť M. B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 T 63/2010 a jeho uznesením z 20. mája 2010 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd 20. mája 2010 na verejnom zasadnutí predbežne prerokoval obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina, na základe ktorej bol sťažovateľ obžalovaný zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku namietaným uznesením rozhodol o nariadení hlavného pojednávania vo veci na 14. jún 2010.

Sťažovateľ najmä namieta, že je obžalovaný aj za skutok, pre ktorý bolo konanie *„právoplatne zastavené dňa 07. 06. 2005 uznesením zo dňa 03. 05. 2005. ... nakoľko bolo nepochybné, že sa skutok nestal, pre ktorý sa trestné konanie vedie. Ak sa skutok nestal v spojitosti s poškodenou osobou a za udávaného obdobia rokov 2003 – 2005, nemôže sa toto obdobie opätovne posudzovať v novom konaní (2009), lebo bolo právoplatne vyhodnotené...“*. Túto skutočnosť považuje sťažovateľ *„za hrubý nedostatok pri vyšetrowaní, ktorý nebol nikdy revidovaný, odstránený, v súlade so zákonom vyhodnotený. Stíhanie mojej osoby za takéhoto procesného stavu považujem za neprípustné.“*

Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd mu namietaným uznesením zmaril možnosť domáhať sa ochrany svojho základného práva podľa čl. 46 ústavy, pričom v danom prípade *„neexistuje možnosť podania riadneho opravného prostriedku, čím je daný veľký priestor na porušovanie základných práv a slobôd a to práva na obhajobu, ktoré je zaručované Ústavou SR“*. Podľa názoru sťažovateľa v jeho veci *„... nie je možné pokračovať v trestnom konaní bez vyporiadania sa s touto procesnou prekážkou, lebo právo nemôže byť založené na neprávě“*.

Podľa sťažovateľa v danom prípade *„vyvstáva naliehavý právny záujem, aby sa Ústavný súd SR zaoberal nastolenou otázkou pre zachovanie práva obvineného na obhajobu... Ak by však ani Ústavný súd SR nezaručoval zachovávanie zákonnosti, tak by to svedčilo o spolitizovaní súdnictva...“*. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd mal v jeho prípade *„postupovať minimálne podľa § 244 ods. 4 Trestného poriadku“*, t. j. *„požiadať*

Súdny dvor Európskych spoločenstiev o vydanie rozhodnutia vo veci súladu a výkladu práva zákonného ustanovenia § 244 ods. 1 Tr. poriadku k právu obvineného na obhajobu“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 T 63/2010 a jeho uznesením z 20. mája 2010 boli porušené, zruší namietané uznesenie a prikáže okresnému súdu, aby „obžalobu Okresnej prokuratúry Žilina sp. zn. 2 Pv 1171/2009 zo dňa 09. 04. 2010 odmietol a vrátil prokurátorovi na ďalšie konanie“ a zároveň uložil okresnému súdu, aby „sa vo veci ustanovenia § 244 ods. 1 Tr. poriadku obrátil s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo výklade práv a súladu práva medzi ustanovením § 244 ods. 1 Trestného poriadku v nadväznosti na právo obvineného na obhajobu zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy SR“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Sťažovateľ v danom prípade namieta porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom okresného súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby a jeho uznesením z 20. mája 2010, ktorým podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku nariadil hlavné pojednávanie vo veci, na ktorom sa uskutoční dokazovanie v trestnej veci sťažovateľa v rozsahu vymedzenom v tomto uznesení.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej „trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy“ (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

V danom prípade sťažovateľ nepochybne bude mať možnosť v ďalšom priebehu trestného konania v rámci svojho práva na obhajobu uplatňovať v konaní pred okresným súdom, a príp. tiež pred odvolacím súdom všetky námietky, ktoré uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu. O týchto námietkach bude oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný všeobecný súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnosti sťažovateľa v jeho trestnej veci, ktorá sa nachádza v štádiu konania pred súdom prvého stupňa.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010